

רב-סרן זידובר גד
2095984

בן ציפורה וצבי

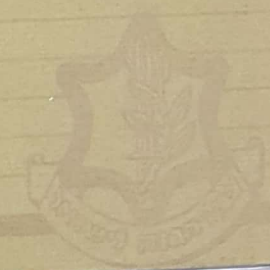
נולד ב- 2.4.1952

התגייס לצה"ל ב- 4.5.1970

שירת בבא"ח 1

נפל ב- 24.11.1981

בעת מילוי תפקידו.

זיכרון, גד

בן צפורה וצבי, נולד ביום ו' בניסן תשי"ב (2.4.1952)
בתל-אביב. בהיותו בן שנתיים נפטרה אמו, והוא גדל עם
שני אחיו בבית אביו. גד למד בבית-הספר "אלשיך"
בשכונת הדר-יוסף, ובבית-הספר התיכון-מקצועי
בתל-אביב. הוא הצטרף ל"בני-עקיבא" בגיל צעיר, אהב
ספורט, ובעיקר שחייה וכדורגל.

ביום 4.5.1970 התגייס גד לשירות סדיר בצה"ל,
בחטיבת גולני. הוא אהב את הצבא, השתלם בקורסים
אחדים, ביניהם קורס מ"כים, ובשנת 1971 עלה לדרגת רב"ט. בפברואר 1972,
עבר גד בהצלחה קורס קצינים ועלה לדרגת סג"ם. ממאי 1973 הוא התחיל לשרת
בצבא הקבע, עלה לדרגת סגן והוצב כמפקד מוצב על החרמון. מייד לאחר שפרצה
מלחמת יום הכיפורים נכבש המוצב בידי הסורים, אבל גד לחם והצליח להיחלץ מידי
הסורים יחד עם חייליו. הוא גם הציל חייל פצוע מקו האש. לימים נתן החייל
לבנו את השם גדי.

כאשר כוחות צה"ל חזרו וכבשו במהלך המלחמה את המוצב על החרמון, התכבד
גד להיכנס אליו ראשון.

באוגוסט 1974, נשא גד אשה ונולדו לו שלושה ילדים. הוא המשיך לשרת בצבא
הקבע, הועלה לדרגת סרן והוצב כמ"פ בדרום. בשנת 1980 חזר גד לחטיבת גולני,
עלה לדרגת רס"ן ונתמנה כמפקד פלוגה.

ביום כ"ז בחשוון תשמ"ב (24.11.1981), בהיותו עם משפחתו בבית, נפטר באורח
פתאומי מהתקף לב. בן 29 שנים הוא היה במותו.
מפקד יחידתו כתב עליו לאשתו: "בעלך היה מפקד שנתן דוגמה אישית, ודרש
מעצמו יותר מאשר דרש מפקדיו. הוא היה בעל רצון עז להשקיע ולתת ממיטבו.
מפקדיו שיבחו אותו וחבריו ופקדיו אהבוהו".
גד הובא למנוחות בבית-העלמין הצבאי בקריית שאול בתל-אביב. הוא השאיר
אחריו רעיה, שני בנים, בת, אב, ושני אחים.

מלחמת יום הכיפורים

חטיבת גולני ערב מלחמת יום הכיפורים (אוקטובר 1973)
בחדשי החורף ובחודשי הקיץ של שנת 1973 המשיכו חיילי חטיבת גולני בשגרת אימונים ובפעילות מבצעית. באפריל 1973 קיבל המודיעין הישראלי התרעות רבות על היערכות הצבא המצרי למלחמה, שנועדה לפרוץ באמצע מאי 1973. גם הפעם העריכו ראש אמ"ן ועוזריו כי ה"סבירות למלחמה נמוכה". לעומתם העריך ראש המוסד, כי קיים חשש סביר למלחמה. שר הבטחון והרמטכ"ל לא קיבלו את הערכת אמ"ן, והורו להתכונן למלחמה במסגרת "כוננות כחול-לבן". חיילי המערך הסדיר של צה"ל ובכללם לוחמי גולני נכנסו לכוננות והחלו בפעולות שונות לחיזוק כושר הלחימה וההגנה. בחדש אוגוסט 1973 בוטלה "כוננות כחול-לבן", הוחלט לקצר את משך השירות בצה"ל ובוצעו חילופים במטכ"ל ובפיקוד הבכיר. חטיבת גולני החלה בהכנות נמרצות לקראת כנס גדול בפארק הירקון בת"א. בו אמורים היו להשתתף כל יוצאי חטיבת גולני ב-25 שנות קיומה (1948-1973) כחטיבה סדירה ולוחמת. הכנס נקבע לחול המועד סוכות תשל"ד (10.10.73), והסמח"ט סא"ל רובקה אליעז ניצח בחדשים אוגוסט-ספטמבר 1973 על ההכנות לכנס.

היערכות כוחותינו ברמת-הגולן (6 באוקטובר 1973)
לוחמי גדוד "גדעון" לא עמדו לבדם במערכה בגזרה הצפונית של רמת-הגולן בצהרי שבת ה-6 באוקטובר 1973, משפרצה בהפתעה מוחלטת מלחמת יום הכיפורים. לצידם ב"קו הראשון" בקו המוצבים היו הטנקיסטים של גדוד "סער" של חטיבת השריון "ברק" מפוזרים וצמודים - מחלקת טנקים ליד כל מוצב. מאחוריהם, ב"קו השני" של הגזרה הצפונית, היו מרוכזים שאר לוחמי החטיבה בריכוזים גדודיים ביער מסעדה, ולא הרחק מהם באזור פתחת קונייטרה (חרמונית-נפח) חנו בריכוזים גדודיים לוחמי חטיבת השריון 7, בפיקוד אל"מ אביגדור ("יאנוש") בן-גל. בדרך כלל (החל משנת 1972) היתה רמת-הגולן באחריותה של מפקדת מרחב הגולן (חטמ"ד "גולן"); במוצבי ה"קו הסגול" החזיקו כוחות של גדודי חי"ר מילואים, ורק בגלל המתיחות הרבה, ריכוזי הכוחות של הצבא הסורי ומצב הכוננות הגבוהה, הוחלפו גדודי חי"ר מילואים אלו בספטמבר 1973 בגדודי חי"ר סדירים: גדוד "גדעון" של חטיבת גולני בגזרה הצפונית, וגדוד נח"ל-מוצנח במוצבי

הגזרה הדרומית. יחד עמם נפרסו בהתאמה גדוד הטנקים "סער" בגזרה הצפונית, וגדוד הטנקים "סופה" בגזרה הדרומית. מפקדת חטיבת "ברק", וכמוה גם מפקדות החטמ"ד ומפקדת האוגדה היו במחנות נפח.

בפרוץ מלחמת יום הכיפורים שירת גד

כמפקד מוצב החרמון.

נמילת מוצב החרמון (שבת, 6 באוקטובר 1973)

מוצב כתף החרמון היה הגדול במוצבי צה"ל בחזית הצפון. בגלל חשיבותו האסטרטגית, גובהו ומיקומו היו בו מתקני התרעה, תצפית ובקרה מתוחכמים של חילות המודיעין, האוויר והקשר. הוא נבנה בשלושה מפלסים, הראשון שבחם תתיקרקעו, ועליהם שכבת פיצוץ (שכפ"ץ) בנויה מרשתות ברזל ממולאות אבנים (גביונים).

ביום הכיפוריים תשל"ד, 6 באוקטובר 1973, היו במוצב 60 חיילים. 14 מהם לוחמים, מפקד המוצב ו-13 חיילים מגדוד "גדעון" של חטיבת גולני, ו-46 חיילים מחילות הקשר, האוויר והמודיעין. 6 מהם היו בתצפיות מחוץ למוצב.

לוחמי מוצב החרמון הישראלי היו הראשונים, אשר שילמו את מחיר ההפתעה האסטרטגית והטקטית של מלחמת יום הכיפורים. לאחר הפגזה כבדה נחתו בסמוך למוצב בארבעה מסוקים שתי פלוגות חיילי קומנדו סורים, שחסמו באש חזקה את כל דרכי הגישה אל המוצב, בשעה ששתי פלוגות נוספות של צנחנים וחי"ר תקפו רגלית מכיוון מוצבי החרמון הסוריים. כבר בשלב הלחימה הראשון בשעה 15.40 חדרו הסורים לתוך המוצב.

בתוך דקות ספורות לאחר חדירת הסורים לתוך המוצב, התפצלו והתפורו החיילים הישראלים במקומות שונים במוצב הענק וניסו להגן על עצמם בתוך המנהרות, המעברים והפתחים. למעשה התפצלו 54 החיילים, שהיו בתוך המוצב, לשתי קבוצות גדולות: הכוח, שהיה עם המפקד, מנה 17 איש. בכוח השני היו 27 חיילים. 10 חיילים נוספים מצאו מחבוא ומסתור בחוליות, בזוגות וכבודדים במקומות שונים במוצב.

כבר בשעות אחה"צ, בשבת ה-6 באוקטובר 1973, ניסו לוחמי גולני, שיצאו ב-3 נגמ"שים ממוצב הר דב, לסייע לנצורים במוצב החרמון, אלא שכוח החילוץ עלה על מארב סורי, נפגע ונסוג. נסיון נוסף, שני, לחבור עם המוצב בוצע בליל 6-7 באוקטובר על ידי שתי פלוגות מחטיבת גולני רכובות על זחל"מים. הכוח הגיע לנווה-אטי"ב ונערך להמשך הפעולה. אלא שפעולת החילוץ בוטלה על ידי אלוף פיקוד הצפון בהעדר מידע מודיעיני עדכני על מצב חיילי מוצב החרמון ועל היקף הכוחות הסוריים שמסביבו. בינתיים תגברו הסורים את כוחם בגזרת החרמון במאות צנחנים וחיילי חי"ר, שנערכו במקומות החולשים על דרכי הגישה בין הסלעים.

חיילים סורים כיתרו לחלוטין את מוצב החרמון, והתבצרו בעמדות מאולתרות הפזורות בכל העמדות ונקודות המפתח החשובות בגזרת החרמון: "גבעה 17", "גבעה 16", "רכבל עליון", "המצוק", "עיקול הטנק", "גבעה 24", "רכבל תחתון" ו"גבעה 10" (החולשת על מג'דל-ש'מס).

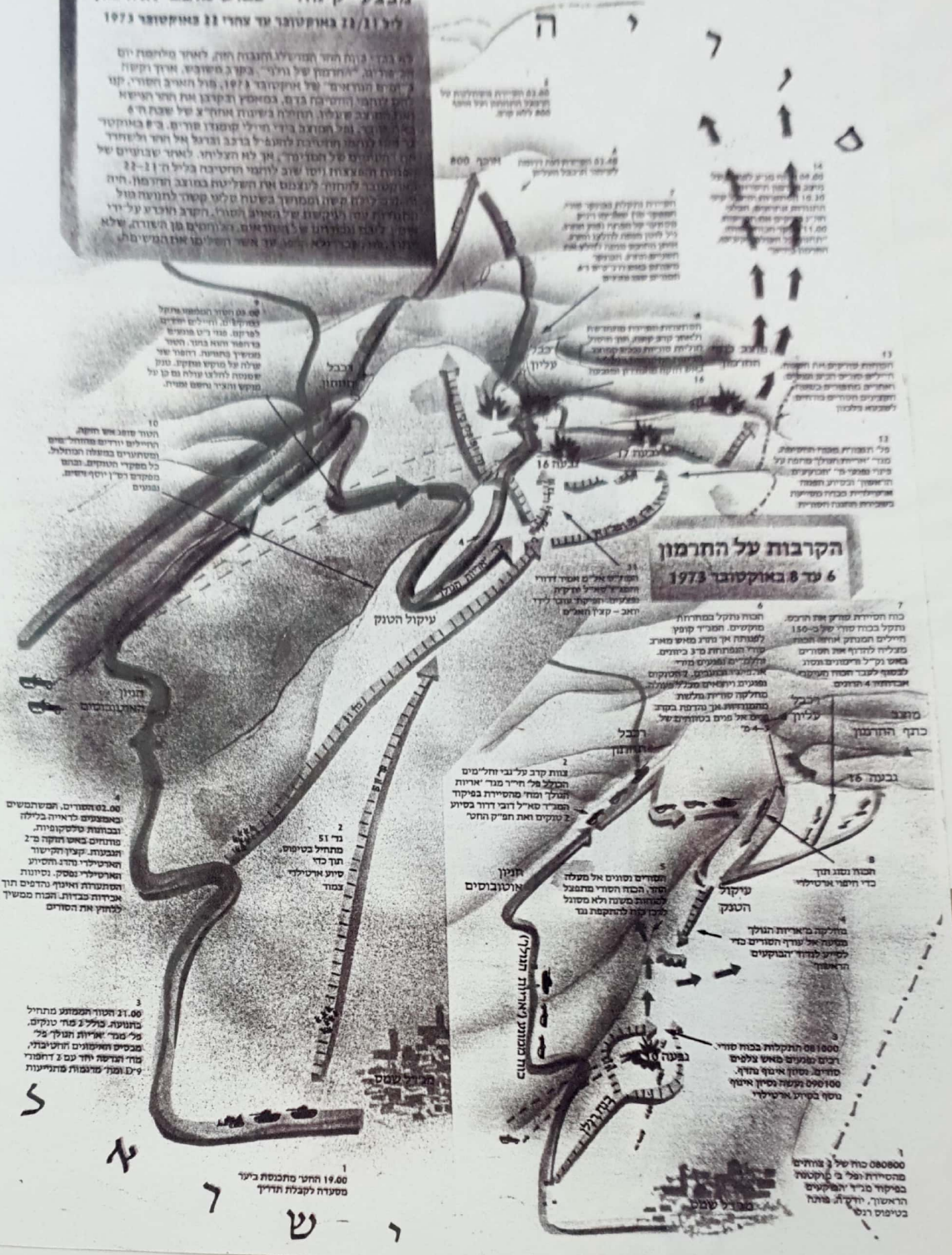
הכוח שהיה עם מפקד המוצב, 17 חיילים אשר חלקם שייך ללוחמי גדוד "גדעון", הצליח לחמוק בלילה (ליל 6-7 באוקטובר) מן המוצב, אך סמוך ל"רכבל עליון", כמאה מטרים מן המוצב, עלה ונתקל במארב סורי. חמישה מאנשיו נהרגו, שניים נשבו, אך עשדה אחרים ניתקו מגע, נסוגו, ניווטו כל אותו לילה, והצליחו לבסוף להגיע בשלום לקווי צה"ל.

הכוח השני, שכלל כאמור 27 חיילים, ניסה פעמיים להגיע ממחבואו, אך בכל פעם התגלה וספג אבידות. ארבעה מאנשיו נהרגו, והשאר נכנעו. שאר החיילים, שנותרו במוצב במקומות שונים ומסתרים, הסגירו את עצמם בלית-ברירה ונפלו בשבי, בימים שלאחר-מכן. סך-הכל נהרגו 13 חיילים. 31 נפלו בשבי. בבוקר ה-8 באוקטובר ניתן אישור לתקוף את מוצב החרמון לאחר שהיו ידיעות, כי יש בו עדיין חיילים נצורים.

מבצע "קינוח" - כבוש מוצבי החרמון

ליל 21/22 באוקטובר עד צהרי 22 באוקטובר 1973

ליל 21/22 באוקטובר 1973. מבצע "קינוח" - כבוש מוצבי החרמון. מבצע "קינוח" של וולף - כניסת השופט, אורך קושי 2.5 ק"מ. המוצבים של אוקטובר 1973, מול האגף השמירי, קו המוצבים החדשים הם, במסגרת ובקצב את המוצבים החדשים של שנת ה'74. המוצבים החדשים הם: מוצב 1, מוצב 2, מוצב 3, מוצב 4, מוצב 5, מוצב 6, מוצב 7, מוצב 8, מוצב 9, מוצב 10, מוצב 11, מוצב 12, מוצב 13, מוצב 14, מוצב 15, מוצב 16, מוצב 17, מוצב 18, מוצב 19, מוצב 20, מוצב 21, מוצב 22, מוצב 23, מוצב 24, מוצב 25, מוצב 26, מוצב 27, מוצב 28, מוצב 29, מוצב 30, מוצב 31, מוצב 32, מוצב 33, מוצב 34, מוצב 35, מוצב 36, מוצב 37, מוצב 38, מוצב 39, מוצב 40, מוצב 41, מוצב 42, מוצב 43, מוצב 44, מוצב 45, מוצב 46, מוצב 47, מוצב 48, מוצב 49, מוצב 50, מוצב 51, מוצב 52, מוצב 53, מוצב 54, מוצב 55, מוצב 56, מוצב 57, מוצב 58, מוצב 59, מוצב 60, מוצב 61, מוצב 62, מוצב 63, מוצב 64, מוצב 65, מוצב 66, מוצב 67, מוצב 68, מוצב 69, מוצב 70, מוצב 71, מוצב 72, מוצב 73, מוצב 74, מוצב 75, מוצב 76, מוצב 77, מוצב 78, מוצב 79, מוצב 80, מוצב 81, מוצב 82, מוצב 83, מוצב 84, מוצב 85, מוצב 86, מוצב 87, מוצב 88, מוצב 89, מוצב 90, מוצב 91, מוצב 92, מוצב 93, מוצב 94, מוצב 95, מוצב 96, מוצב 97, מוצב 98, מוצב 99, מוצב 100.

הקרבות על החרמון 6 עד 8 באוקטובר 1973

7. כוח הסיוע מוקדם את היריב ותכלית כבדת מורו של 150-100 מיליון המונקו אולם הכוחות מצליח להרוג את המורדים מאש נק"ל חרישית ונחמד לפעול לבנין הכוח המצוינים אבדוהו 4 חתמים

6. הכוח נחלל במרחקים מוקדמים המורדי קושי לפעולה אך שרש מאש מורד מצליח להגיע אל המוקדים המצוינים וישלחם מכלל המוקדים שלוקק סחיפה מולדת מסמנתהו את המרחב במידה של 4-5 מ"ר

5. המורדים נסוגים אל מעלה החרמון ומשם ממשיכים לפעול לנחמת נגד

4. המורדים נסוגים אל מעלה החרמון ומשם ממשיכים לפעול לנחמת נגד

3. 10000 תוקלות כבדות מורדי זרם למעלה מאש צלמים מורדי מסוף אימוף נהרץ 10000 קטנה מסוף אימוף מסוף מסוף ארטילרי

2. צוות קרב של בני חולימים הוביל את חרד מבר 'אירוח המורד' ומש ממשיכה בסיקוד המורד סאל רובי דרוו בסיקוד 2 נוקים את חק' החט'

1. 19.00 החטי מתמסרת ביד מסערה לקבלת החרד

10.00 המורד המצוינים מוקדמים המורדי קושי לפעולה אך שרש מאש מורד מצליח להגיע אל המוקדים המצוינים וישלחם מכלל המוקדים שלוקק סחיפה מולדת מסמנתהו את המרחב במידה של 4-5 מ"ר

9. המורדים נסוגים אל מעלה החרמון ומשם ממשיכים לפעול לנחמת נגד

8. המורדים נסוגים אל מעלה החרמון ומשם ממשיכים לפעול לנחמת נגד

7. 10000 תוקלות כבדות מורדי זרם למעלה מאש צלמים מורדי מסוף אימוף נהרץ 10000 קטנה מסוף אימוף מסוף מסוף ארטילרי

6. צוות קרב של בני חולימים הוביל את חרד מבר 'אירוח המורד' ומש ממשיכה בסיקוד המורד סאל רובי דרוו בסיקוד 2 נוקים את חק' החט'

5. המורדים נסוגים אל מעלה החרמון ומשם ממשיכים לפעול לנחמת נגד

4. המורדים נסוגים אל מעלה החרמון ומשם ממשיכים לפעול לנחמת נגד

3. 10000 תוקלות כבדות מורדי זרם למעלה מאש צלמים מורדי מסוף אימוף נהרץ 10000 קטנה מסוף אימוף מסוף מסוף ארטילרי

2. צוות קרב של בני חולימים הוביל את חרד מבר 'אירוח המורד' ומש ממשיכה בסיקוד המורד סאל רובי דרוו בסיקוד 2 נוקים את חק' החט'

1. 19.00 החטי מתמסרת ביד מסערה לקבלת החרד

תדריך לפני קרב

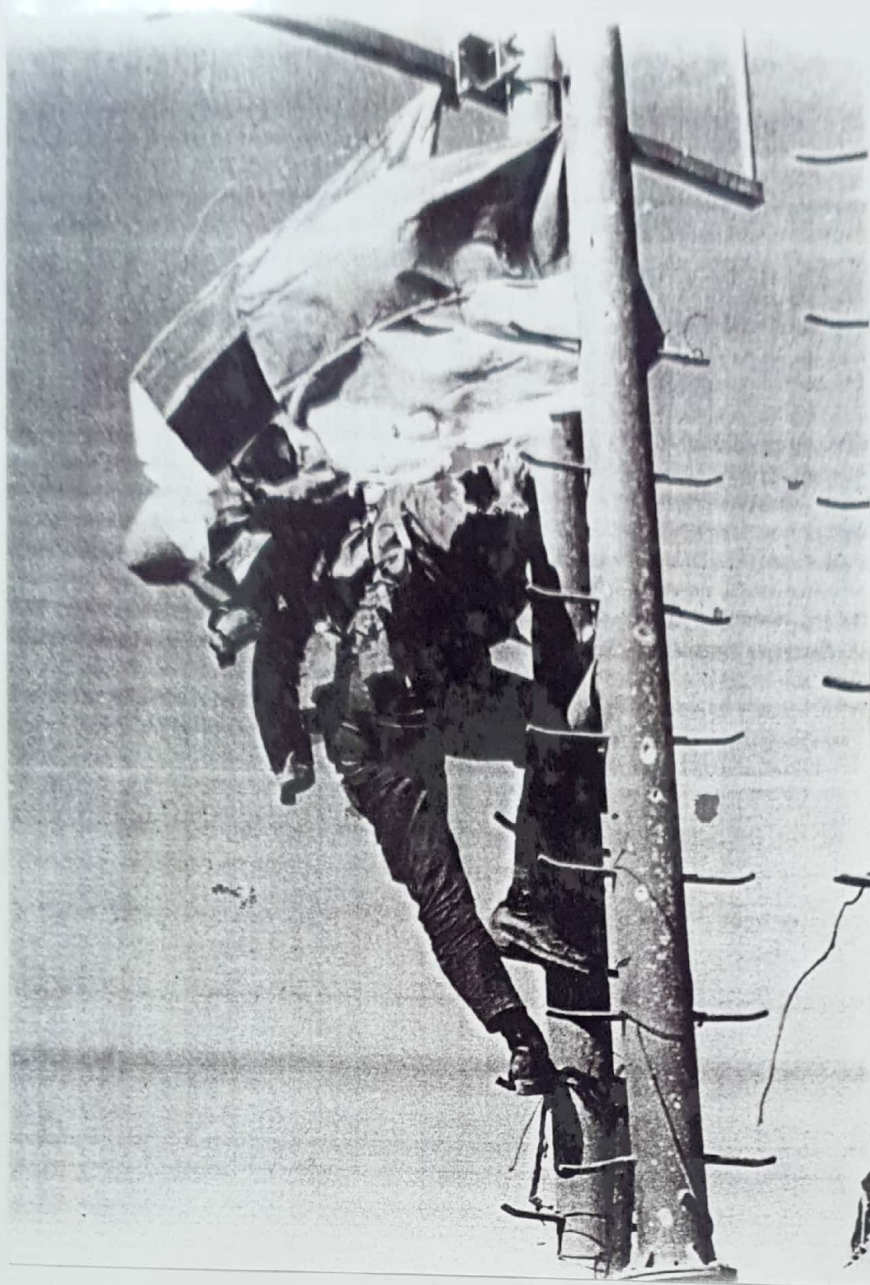
העלייה ברגל למוצב החרמון

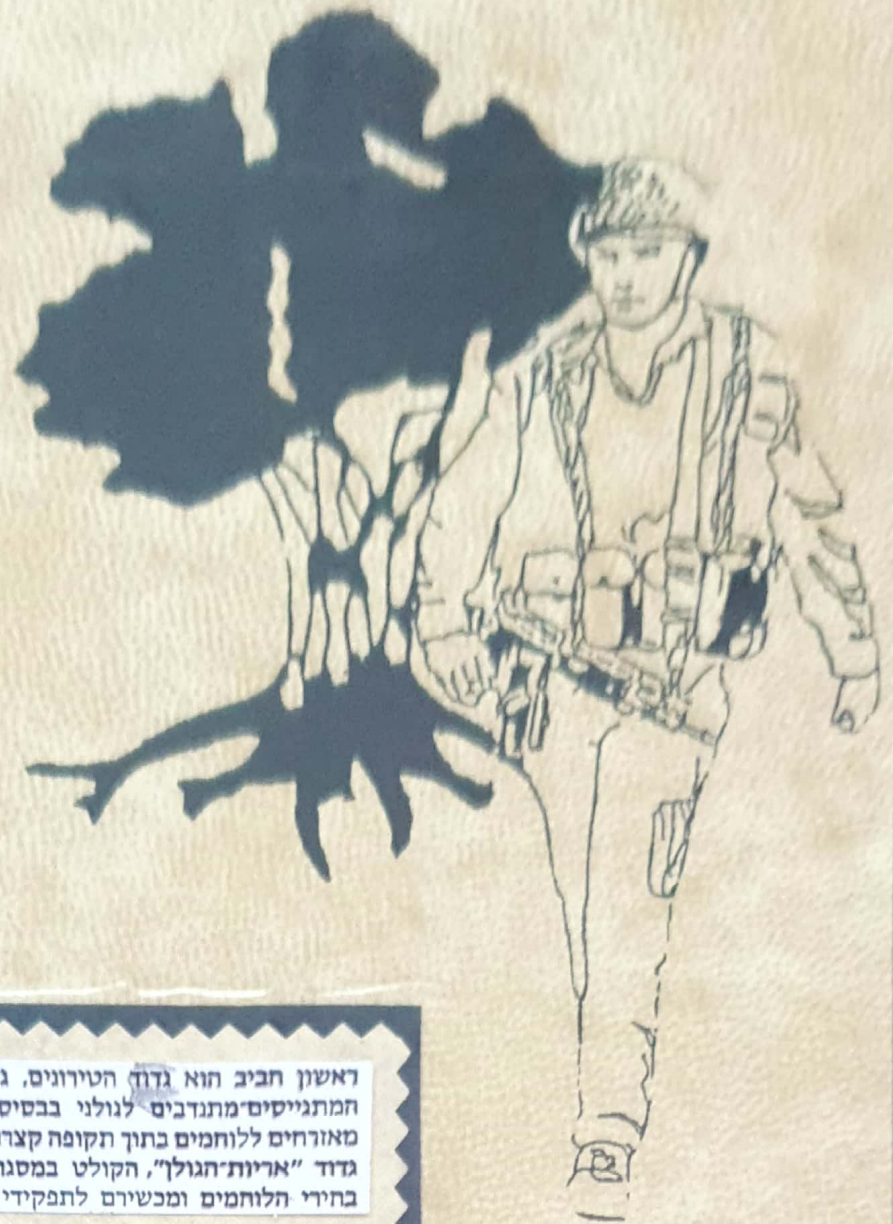
מבצע "קינוח" – כיבוש מוצבי החרמון (21-22 באוקטובר 1973)

למרות כשלון ההתקפה ב־8 באוקטובר 1973 היה ברור למטכ"ל, לחפ"ק פיקוד צפון, למח"ט גולני, ללוחמיה ולמפקדיה, כי יש לעשות נסיון נוסף לכבוש שטח חיוני זה, שערכו הצבאי-אסטרטגי היה רב ביותר. לא בכדי כינו לוחמי חטיבת גולני את המוצב הישראלי הגדול בכתף החרמון "העיניים של המדינה". היו במוצב החרמון, הגדול והחשוב במוצבי צה"ל בחזית הצפון, מתקני התרעה, מתקני תצפית ומתקני בקרה משוכללים ביותר של חילות האוויר, הקשר והמודיעין. הפעולה לשחרור מוצב החרמון נדחתה מספר פעמים, עד שניתן היה לדכו כוחות מתאימים וסיוע אווירי וארטילרי. בימים 19 ו־20 באוקטובר 1973 היה חשש, כי לא יהיה אפשר לבצע את הפעולה בתוך שתי יממות כמתוכנן בשל מזג האוויר הגרוע. השמועות על הפסקת-האש הכללית העומדת בפתח והידיעות כאילו 40 מאנשי המוצב עדיין נצורים בקומה התחתונה וממשיכים בלחימה, הביאו את שר הבטחון משה דיין לכלל החלטה להורות למטכ"ל לבצע את הפעולה בלילה ה־21-22 באוקטובר 1973. בלילה שלפני הפעולה (ליל ה־20.10.73) כבר התמקמה תצפית מיחידת סיור נבחרת, ב"מצפה שלגים", והושלם תכנון המבצע והתיאום עם חיל-האוויר.

מבצע "קינוח" תוכנן כמבצע דר-חטיבתי מתואם להתקפת-לילה, שיבוצע על-ידי חטיבת גולני וחטיבת הצנחנים (בפיקוד אל"מ חיים נאדל) בסיוע מאסיבי של חיל-האוויר ובסיוע ארטילרי צמוד. ראשונה הופעלה כבר בשעות אחה"צ (21.10.73) חטיבת הצנחנים, שהונחתה במבצע מוסק במספר סבבים של מסוקים במרום החרמון בעורף הסורים, והחלה בכיבוש הרכס מצפון לדרום. סה"כ הונחתו כ־600 צנחנים (תחילה הגדוד של סא"ל חזי שלח ואח"כ הגדוד של סא"ל אלישע לשם), שכבשו במשך הלילה את כל יעדיהם מול התנגדות קלה יחסית והשלימו את ההשתלטות המלאה על "מוצב הפיתולים", "מוצב המצוק" ו"מוצב החרמון" הסורי. בפעולה נהרגו שני צנחנים. בערב ה־21 באוקטובר 1973 הופעלה חטיבת גולני שוב בהתקפה ישירה בשני צירים, כוח רגלי וכוח ממונע, מאזור הכפר הדרוזי מג'ד-שמס אל עבר מוצב כתף החרמון. הקרב היה ארוך ועקוב מדם, ונמשך בהפוגות קצרות כל אותו לילה. החיילים הסורים, שהיו מאומנים ומצוידים היטב, נערכו בעמדות שולטות, רובן ככולן מחוץ למוצב. חיילי גולני נלחמו הפעם בקרב על "העיניים של המדינה" בעקשנות מיוחדת במינה.

רציתי להביא לך משהו-
משהו מן המלחמה.
לכן כתבתי את השורות הללו,
השורות הבוכות וצוחקות,
שורות מן המלחמה.
כן, אלה השורות המעטות שנשארו לי
מאותם ימים גדולים ואפורים.
רציתי להביא לך משהו-
משהו מן המלחמה.

ראשון תביב הוא גדוד הטירונים, גדוד "ניצני-הגולן", הקולט את המתגייסים-מתנדבים לגולני בבסיס האימונים החטיבתי והופכם מאזרחים ללוחמים בתוך תקופה קצרה. אחריו - גדוד ביה"ס למ"כים, גדוד "אריות-הגולן", הקולט במסגרת ביה"ס החילי למ"כים את בחירי הלוחמים ומכשירם לתפקידי פיקוד כמפקדי-כיתות.

**בתפקידו האחרון שימש גד כסמג"ד הבא"ח -
בסיס האימונים החטיבתי של טירוני גולני**

יום כיפור
השבוע

הקורבן האחרון של מוצב החרמון

שמונה שנים אחרי הבריחה ממוצב החרמון רדפו החלומות את רביסרן גדי וידובר, שהיה ז'פקד המוצב. מתוך שינה היה ממלמל את שמות הנופלים ומתעורר שטוף זיעה. בליל ה-23 בנובמבר '81 לא התעורר מהסיטו הזה. אלמנתו דינה אומרת שמעולם לא הסכים לדבר אתה על הקרב ההוא, שם דבק בו לנצח הכינוי "ברחן". וידובר נשאר בצבא ועשה כל שביכולתו למחוק את הכתם, אבל המשקולת הזו מחצה אותו בסוף. גדעון מרון משחזר את מסלול דעיכתו ומותו

גדעון מרון ■ צילום: אלעד גרשגורן

היא מפולין. הם הכירו בחוף לארץ, וכשהגיעו כבר כונן ארצה נשלחו למעברת תל-כביד, ליד המכון הפתולוגי באכר כביד, שם נולד בנם הבכור יוסי, וכחלוף שנתיים נולד ברי. המשפחה עברה או לשכונת הר-יוסף בתל-אביב, שם נולד שלמה, בן-האקונים. שלמה נולד כקרב יום-הכיפורים של שנת 1954. בלידתו חל סיבוך, והאם ציפוריה נפטרה תוך כדי הלידה, כשהייתה בת 29, כנולד בנה גדי במחנה.

שלמה הצנינוק נשלח למסין בית-יתומים של רוצ'ה, והאב צבי, שעבר כפקיד במשרד הבריאות, גידל לבדו את יוסי ואת גדי. איצו, יצחק ברוך, חבר שלו מהשכונה, וזכר את גדי כילד שובב ופעלתן. "לגדי היה ראש פודה לכל מיני מעשי קונדס והתחכמויות". ללימודים לא היה לו ראש מי יודע מה, אבל אחיו הבכור יוסי לא וזכר כי סכל מחסרות האם. "הוא היה בן שנתיים כשנפטרה, ונרצל לזנך מצאצאת כזו. או נחם שגד דלנו אחד את השני, ואולי לא היה מי ש ציי' גבולות, אבל אבא נתן לנו הכול, ולא דרענו מחסור".

החבר איצו זכר את גדי כילד משקבל וחלה סילים. כל חופשה מבית-הספר הוא היה עולה על מדים של חייל, עוצר טרמפים, וככה היית ממועבב אתו בכל הארץ. גדי היה מר ירין בבני-עקיבא. כשגמר את בית-הספר שבח במגמת חרשת,

תכנן לעשות משהו כצבא במסגרת המקצוע, אבל התח רס כששמע שיצטרך לחרוץ שנה בע. והא התגרב לצבא גים, אבל עוד בריצת הגיבוס התחרס והחלים ללכת לגול' ני. והא התחיל סידונות במאי 70, או בכינויו מחזור "מאר מא", שלאנשי יצא שם של אינדיאנים. אבל גדי היה מרצוה, ועשה את כל התס עבר קורס מ"כים ומ ש"קי מרגמות, זכבר כשלכ הזה, אומרים האחים שלו, "הא התחיל להיות מודע על הצבא, ויבר על הצבא כאורח-חיים".

הדרך לקורס קצינים בבה"ד 1 הייתה טבעית. אבל דווקא שם נתקל באישה קר שי ורצה להריח את עצמו מפני שיהיה לו קשה עם הוסי קים הנוקשים של הקורס ועם הלימודים. במוף התגבר, סיים ונעשה קצין. והא לא חזר לג' ודיים של גולני אחרי הקורס,

לא היה מוכן לדבר על עניין החרמון, גדי וידובר

בלילות היו המטים ממוצב החרמון מגיעים אליו, מתעורבים בחוף שנתו המרופה, לוקחים אותו אל מחוזותיהם המסוימים, עד שנשבר מקץ שמונה שנים ומת. בלילה חורפי אחד של 23 בנובמבר '81, כמעט שמונה שנים לאחר שנמלט על נפשו בראש קומץ חיילים ממוצב החרמון שעליו פיקד, נפל רביסרן גדי וידובר על דפנת הסלון בביתו בעפולה, וחרר קצרות, והתפל והח ויר את שפתו לכבודא.

הא היה בן 29 בשנת, איש שמן מאוד, עייף, רדוף עד מות מאירוע הבריחה ממוצב החרמון שרבק בו מאו. שנים רבות כל כך חלפו, ואלמנתו דינה וזכרת בחרות מאכיבה את ריטואל המוות: צעקות בשם המתים מתוך שינה, יקצה מבהלת כש הא שטוף יועה, קצור הנשימה. ריטואל שאוד כמעט מרי לילה ליל הבריחה מהחרמון. אלא שבאותו לילה גדי מת.

היא וזכרת שהיה גשם, וגדי שהיה סגן מפקד כסים הטייר נים של גולני, הגיע הביתה לאפטר של לילה. כבר היה מאר חר, והא נורם במריו בכורסה בסלון. היא ישנה בחדר השינה עם שלושת הילדים הקטנים, דבוקים זה לזה. מתוך שינה שב עה אחרי-כך את גדי: נחידות שורקות, למלולים, קטעי מילים שבורות, ורדוש רגליים, פתיחת ברו. "קמתי בבהלה. ראיתי

אותו מהגב, רוכן על הבר. אמרתי לו, מה יש לך הוא לא הסתובב, רק אמר תכיני לי והא מהמטבח ראיתי אותו מס תוכב בסלון. כמו שהרדתי. הר לך חצוי, חצוי והולך, עד שנ פל. והא נפל על הכסא, ומכיוון שהיה אז מאוד שמן וכבר לא הצלחתי להפוך אותו".

מוכת והלם היא יצאה מה בית מורפסקת על רלתות הש כנים, צועקת לעורה. מישוה הועיק אמבולנס. הגיע חובש, פרש אלונקה, אבל הוא היה כבר, ולא הצליחו להוויירו למטה. ארבעה כסנים התגבר בו ונטלו אותו בירי וברגליו, וגררו אותו בנגרס הממירנות שלוש קומות, גופו נחבט מרי פעם במדרגות האבן, הכניסו אותו לאמבולנס. כשהגיע לבית החולים קבע הרופא את מותו, וכך, שמונה שנים אחרי נפילת מוצב החרמון, נפל מפקד המוצב.

בשנת 1949 עלו ארצה שני נצול'י-השואה צבי וצ'י

החפץ המפור קורט

ויקפס בכל מיני תפקידי קצונה במספר הארץ, עד שעלה שנה לפני המלחמה אל המצב החמישי.

האזנים שלו והמרים כי ארבע מאות את השירות במצב זה" מן החפץ ארבע שנים כי מרי פעם מינו לו שלמה שמונד במצב החמישי כעליו בנים, הוא גילה בחיפוש כל מיני ליקי יום הדין לו שפועל עם כפני המצבים עליה, אך באחדות של אז נפל המלך על ארבעים פרעות.

באותה תקופה עם הכיר את רינה בעצם הכיר אותה ולא ידע שזה היא "פילתון" במרכזית בפיסד צפת, והייתי מעביר זה שירות למצב החמישי, גוי הזקוק כל פעם וככה נחלת גו לוצר, אהבתי את הקול שלו. היכרנו אל תוך הלילה, הוא היה ריקניס כזה, החריפה רק במספר קוד. אני אפילו לא ידעתי שזה מספר מצב החמישי. כמה ריבונות עד פרוץ המלחמה, הוא נחזק הש"א.

כבר נמצא רבות על פילתון המצב, על האנשים שלא הי' כשרי ללחימה על קומץ החיילים מגלגלי שגלכוד בנחוכ ול' חפר מל' מאות חיילי הקומנדו המורים שעלו על המצב. בשרי פי במשך, הם לפני פרוץ המלחמה, היה גוי בדרוכו לחיפוש חב. הוא מיהר לצאת במשך מוקדם הביתה כדי להספיק לה' גיע לאוכרת לאמו צעורה. הוא יצא מרוץ קובליה, אחד הדיי' לים ההתיקים במצב, שנפל בשבי המדי' לאחר מכן.

הם הגיעו עד לנשף הדרוזי מספרה, אלא ששם עצרו אותם שומרים צבאיים, הורדו להם לאחור מיד למצב.

במשך חסר כשרי המוקד קצין התצפית הקימי מנו צבי אי' לוך (במכ"י) שהמדים מדידים רשתות המראה מהבליים. גוי הזקוק מראנה שוב ושוב למפקדת המוכיבה בבקשה "לעשות משהו למותגו", ובעצה כי "בעשה כל מה שצריך להיעשות". למבוק קטקו אותו במקרה קצרה "לודות מהגל". בשתיים כב' הדיים הוא עמד על גג המצב יחד עם משקף מודלית גלגלי חגי פועק (שנודע מאוחר יותר) וסודריך קובליה.

החלפת המנהג, גדי' שהיה לסודריך לודות ולהפעיל את האופק. מגורים ראשונים האלו להתמוצץ בוצר המצב. גוי הזקוק פעם

נוסעת למפקדת החטיבה החנונה ממש שימרו בהסגה על המר צב. "אין לכם מה לומר", הוא נצנה, "הסתגרו בתוך המצב חד כו. למצב הישפן לא יוכלו לתיכנס אפילו עם סלדוויים".

המצב הלך והאפיר. אנשי קומנדו סורים נחמו ממסוקים חד צר המצב. היידיים שזכשורו ללחימה היו קומץ אנשי גולני, שהיוו כוח אבטחה של המצב. גוי יידובר היה האדם היחיד במר צב, שהכיר את כל מילתיו המסופעות. הוא הציב את יוסי תור כקודק בפתח אותה המחילת, נתן לו ארבעה רימונים ומסי פיר מחסנית קוד, אך לא הסביר לו להיכן מובילה המחילת.

נוספתיהם של אנשי המצב הולכו ונעדרו בבונקר המרכזי. הסורים והיירי ריטוני גו אל תוך המחילת, וצנחה היו הלוח מים מצמידים תחבוכיות סמוגות שתן כסגולה כנגד הגו. לפי עשה, היו עתה אנשי המצב מחולקים לשתי קבוצות נפרדות: חבורה לשכללה את מספר המצב גוי יידובר, חגי מונק מ"מ גולני, 'במכ"י' צבי אילון, יירייה בך ששרייה, פילואימניק, שהגיע רק יום קודם לכן למצב, חיילים גוססים. בנקודת זמן כלשהי, נקודת ייאוש, החליטו אנשי הקבוצה של גוי לנסות ולברוח מהמצב. עשר שנים לאחר המלחמה אמר אחד מהק צינים בקבוצה, עמר רבינוביץ, לעיתונאי איתן הבר: "המריע לי מאור כשעזבו את המצב. זו הייתה הרגשה מבריה, הלי'".

בראש המור צערו חגי וגדי. עמר רבינוביץ היה במרכו. הגמלטים עלו פעמיים על המארב סורי. רובם נדרגו. יירייה בך ששרייה היה נהג נגמ'ש במצב. כשעלו על המארב הסורי, נפצע. גוי הגיע אליו ולקח אותו על גבו. "אם נצא היים מה ספור", אמר לו אנ, "אקרא לילד שלי על שמי". "גברו" אמר לו גוי, וקשה בידו תנועת ביטול. "מולכם אוקרים כך".

אבל יירייה נשאר בחיים, ולכן שגולר מקץ מספר שבועות קרא גוי. גוי יידובר היה אורח הכבוד במדינה. "אני זוכי", אר סר יירייה היום, "ששרי היה שיל לגמרי. קול, אבל קצת המט. הוא והדוקסור ראו המטן גופות ונכבשו קצת להלם". גוי, הבן של יירייה, לומר היום רפואה. בקורס קצינים בצבא כונב את פרק המורשת שלו על קרב החומון.

הקורבן האחרון

דינה זוכרת בחדות מכאיבה את ריטואל המוות: צעקות בשם המתים מתוך שינה, יקיצה מבוהלת כשהוא שטוף זיעה, קוצר נשימה. ריטואל שחור כמעט מדי לילה

בשבילם זהו יום זיכרון

ידידיה לוי ודוד נחליאלי הם שניים מבין 17 לוחמים, שהצליחו לפלס להם שביל בריחה ממוצב החרמון, היום לפני 14 שנה. האימה מבקרת אצלם בכל יום כיפור מחדש

גבו הציל את חייו. שיטתו לו שאחרי כד ריח, והבסוקני לו שאם יחולד כן אקרא אותו בשמו. גרי צוק, כן, כולם מבטיחים, אמר. בנו הבכור של ידידיה נולד, כשאביו היה עדיין מאושפז בבית החולים. גרי היה בכר רית. הוא נהרג בניסיון אחרות.

מששב לאיתנו, החל לשבד במספרות, החזיק מעמד המש שנים, ואם קצת את רגלי שבעה מגיסו. הפציעה לא שינתה את חייו. נותרו צלקות, אבל הדיים ניצחו, גם הדיים מכל דבר אחר. גם מירסון האימה הנוראית, הנחרת את לשנה כיסודיכיותיה.

דוד נחליאלי מרמת השחר, הוא בעל סוכנות ביטוח ארדס' ברוחב, מרדוכבא, נשוי ואב לבן. יצא את החרמון באותה הבקרת לוחמים. נפצע קלות, נשכח המסדר להילחם עד סוף המלחמה.

יום כיפור איבד בעיניו את ציבועו הר תיר, אמר נחליאלי. זה יום זיכרון למלחמה. לא האמנו שנשאר בדיים כשבישנו להם לס דרכנו החוצה לא השכננו שיש לנו סיכוי.

נחליאלי פוק את מוצב החרמון כמה פעמים בשנה, מגסה לשחרר, כמו לא מאמין את הנס שאירע לו ולחבריו. מריש כמו גרי לד מודש. עד היום הוא שומע את הצעקות לעזרה של חברים שנפצעו, מתחמץ שוב ושוכן לזכר חוסר האפשרות להשיע. גרי, הוא אמר, איך שהכל כמעט נשכח. אורנה אורן

ידידיה לוי, חשב לשחק ביליארד

מפדות קדם לכן ויברטו על תוכניות לע תעה, והגה ממוסד. בהחלטה מהירה הצליחו 17 חיילים לפ רוצ החוצה מן המוצב המוקף, כדי לנסות להתחבר אל כוחות צה"ל בגיזורה. ידידיה היה ביניהם. אז כבר היה פצוע, מפגיעת כדורים בכתף, בחזה ובזר, אולם הצפון. לחד ות היה חזק מכל פגיעה. צעדנו כפחד, אבל בהדגשה שנגיע הביתה בשלום. הוא זוכר את שעות ההליכה תחת אש, ללא מוח. מישהו נפצע במפשעו וזעק מסאבים. ביקשתי לרוץ אליה, לא נתנו לי. לא רצו להתעכב. עדימה אמרו לי. לא יכולנו לעזור למי שנפצע. רדפו אותנו. המוות היה מוחשי. שעה קלה לאחר מכן עלו על מארב ידידיה מעד הנפצע. גרי, המפקד, נשאר אוחז על

לפני 14 שנים הם היו שניים מבין 17 לוחמים שיצאו לפלס ודכם ממוצב החרמון והצליחו בידי חיילי קומנדו מדיים. ידידיה לוי ודוד נחליאלי, הראשון חושב מתחזקת, זה השני שוכן בה בשבילם יומכיפור הוא יום זיכרון.

לוי היה יומת מוסר בזרי התסה המקר מיים הבקלים של הממשכה" בתחנת. פן געש ת-מפודק. נשוי ואב לשלושה.

היה נסע דו במוצב החרמון ביזם גופלו. הניע אליו כמינאמיניק, נהג נגמיש בחסר בה המרחבת. בקושי שנה משוחרר, נשוי מרי, אשה בודש השמיני. אמור היה להשיח תחד ברי במקומה, יום ב.

בבוקר של שרב יום הכיפורים, 5 באוקטובר, בתום סיווד שיגרתו של פתיחת צדיים, במסגרת לעלות עם הנגמיש לחרמון, לחגיגת בור. לא הבד שם איש התייצב בפני המפ ק, גרי ויצחק רול, ונישנה לאולם המרכזי, להעביר את הזמן אצל שולחן הביליארד. המצב לא נראה רע. הייתי בטוח שלסיים את שירות המילואים בצורה כזאת, זה צופא, משוחרר ידידיה.

למחרת הוצלה הפגזה מאסיבית לקעקע את המוצב. עד שקלטנו מה קרה עברה שעה, ניכר ידידיה. אפרי שעה נוספת הש תורה, רמפה, הוא הגיע והיחידים על נוכחות חיילי אייב בוצר המוצב. השאננות והחלמה בצורה חיילים הולו להיפצע. ההדגשה הייתה נוראית. רק שעה

גדי עם אביו אחיו

עולה לתורה

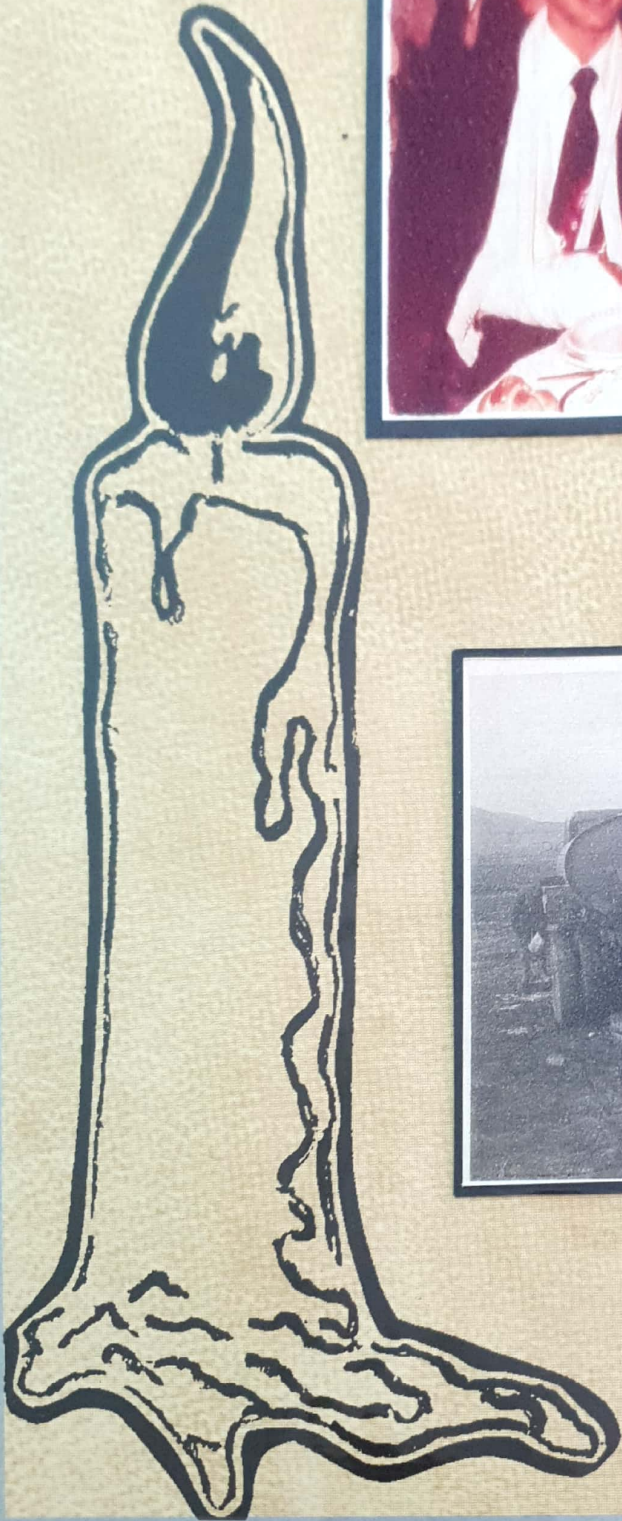
במחנה קיץ "דן כרמיאל"

בנעוריו

בתקופת הצבא

גדי ודינה

ביום חתונתם

אם צוד החושק דם ואין כובע לוי
ואם היט ארעם
על תורן ספונתי הדלוקי אמא
עושה על אם

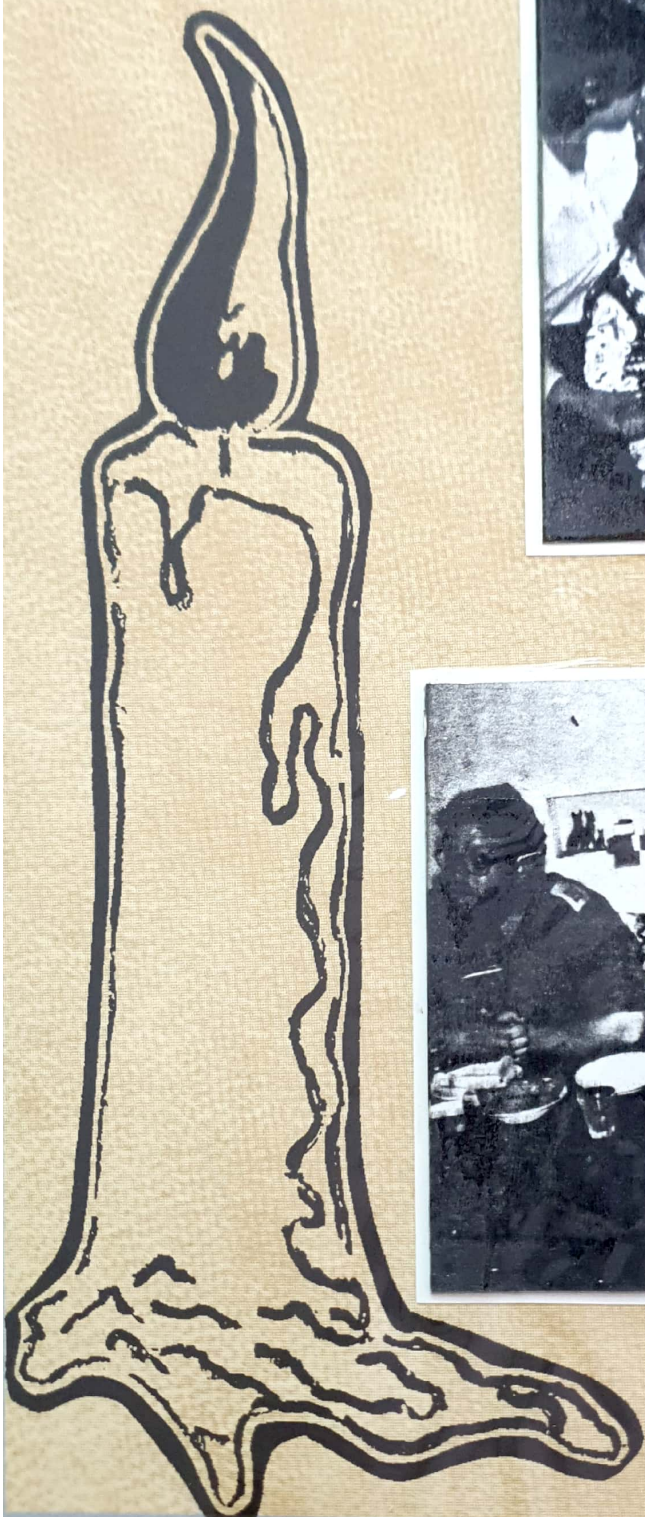
ואם החווירו צד בלי שחוק שמייט
וחוט השחר דק
הושיטי יד חמה, ברכיני אמא
ולב אם לב יחלק

כיפת לבה מצל
תחתי תהום ודמי
שאני גל, שאני גל
אל ארץ חלומי
שאני בתבונה
ואל תשא נא מה לוי
ציפור קטנה, ציפור קטנה
באופק מחכה לוי

אם כלתי בחלומה תופרת
כותנות לאהוב
נשקיה חרש על מצחה, הו אמא
אמרי לה כי אשכ
ואם תשא מה הנתיב היט לוי
ומה לוי אצודד
האידי לה מנחת פלאים, הו אמא
ארק שיוולד

גדי, דינה והילדים

צבא הגנה לישראל

01410	ר.צ.	יחידה
	טל	יב'
81	דצמבר	8

לכבוד

צבי זידובר
 ר"ת קהילה וורשא 97
 הדר - יוסף
תל - אביב

בנך רס"ן גדי זידובר ז"ל, נפטר ביום ב' כז' בחשוון תשמ"ב,

24 נובמבר 1981.

בנך היה מפקד שנחן דוגמא אישית ודרש מעצמו יותר מאשר
 מפקודיו.

היה בעל רצון עז להשקיע ולתת ממיטבו, מפקדיו נהנו לשכחו
 וחבריו ופקודיו אהבוהו.

הריני מביע בשמי ובשם חיילי היחידה את השתתפותנו
 באבלך הכבד.

צבי כץ - סגן אלוף

מפקד *תפקיד הבטיח*

צבא הגנה לישראל
העטה הכללי

תעודת הוקרה וכבוד לזכרו של

רב סרן גד זידובר ז"ל

אשר פעם את עוזו בתקופת שירותו ב-צה"ל
ביום כ"ז בחשון התשמ"ב.

רב סרן גד זידובר
שרת בשירות הקבע ב-צה"ל.
הוא ראה את שירותו כשליחות
ונשאו בעסירות ובאהבה.

נכון ועסור תמיד, הקדיש עצמו
להגברת כוחו של צה"ל ולטיפוח רוחו
כאשר טובת המדינה לנגד עיניו.
תרומת חייו היתה גדולה.

שליחות חייו נקטעה עם עותו.
צה"ל ינצור זכרו.

חשה נתיב, אלוף

ראש עט"ל/אכ"א

כ"ט בחשון התשמ"ב

26 בנובמבר 1981

גדי זידובר ז"ל